

## Acasă (2)

Mă leagă de România oamenii dragi, cei care trăiesc încă și deopotrivă cei plecați în altă lume, dar care trăiesc prin amintirile mele, când blânde, când dureroase, când duioase. Locurile în care am poposit în trecut, pentru o vreme, care mi se părea infinită, sau pentru un timp, închis între unități de măsură necruțătoare, locurile, ca spațiu fizic, nu au puterea de a mă atrage spre ele, dacă nu mai sunt locuite de oamenii pe care i-am iubit, care m-au iubit și pentru care aș fi vrut să opresc timpul în loc.

Am fost de curând la Mintiu, locul meu suflet, satul în care am copilărit și am fost fericită așa cum nu am mai fost niciodată și nicăieri. Acolo mă întorceam mereu, oricât de departe m-ar fi dus drumurile sau rătăcirile, acolo îmi regăseam sufletul, de multe ori desprins parcă de ființa mea, din dorința de a se adăposti de prea multă înstrăinare, acolo eram eu însămi, pentru că mă proteja iubirea simplă și mereu prezentă a bunicilor. M-am oprit în fața casei care, odinioară, era paradisul meu și unde timpul era bun și răbdător. Casa nu mai e a noastră și nu mai e aceeași, au schimbat-o noii proprietari, dar teii din față sunt aceiași.

Mă așezam cu Tata Bun, bunicul meu, pe bancă seara, sub teii înfloriți, și ascultam șuieratul trenului care se auzea în depărtare. Dacă se auzea clar în aer, atunci știam că a doua zi va fi vreme bună. Nu știu dacă există vreo lege a fizicii care să justifice o astfel de teorie, însă nu avea importanță, Tata Bun avea întotdeauna dreptate. M-am așezat pe bancă, sub teii înfloriți și am început să plâng. Pentru că mă uitam în jur și nu mai găseam nimic din locul meu privilegiat, din timpul acela privilegiat pe care îl credeam atât de bun cu noi. Rămăsese doar parfumul florilor de tei și șuieratul unui tren în depărtare. Și sufletul meu făcut bucăți și reconstruit de atâtea ori, ca într-un puzzle în care piesele devin tot mai multe și tot mai greu de potrivit.

Tot pe aceeași bancă, bunica mea, deja bolnavă, în momentele ei de luciditate, îmi lua mâna stângă și mi-o ținea între mâinile ei noduroase și puternice, îmi pipăia cu migală degetul inelar să vadă dacă am verighetă. Când îl vedea pe Fabio, iubitul meu italian, mă întreba mereu, cu tristețe și neputință: "A venit să te ducă, așa-i?".

A suferit mult că am plecat din țară, cred că a murit neîmpăcată, pentru că eu eram departe. Îmi spunea mereu să nu plec, să rămân în țara mea, pentru că nicăieri nu o să-mi fie bine. Ea fusese nevoită să își lase locurile de suflet, oamenii dragi, în martie 1944, când s-a refugiat în România din Bucovina, și a rămas toată viața cu o tristețe iremediabilă, a tânjit mereu după un loc și un timp din care istoria a izgonit-o cu violență.

Bunica mea a rămas cu sufletul și cu gândul la Bucovina ei, gătea ca acasă, și-a construit casa după modelul celor din Bucovina, țesea la războiul de țesut covoare ca acasă, și-a creat spațiul ei interior, care, în timp, a devenit aproape incompatibil cu cel exterior. Nu a avut prietene, nu se așeza niciodată cu vecinele la o poveste, nu-i plăcea să vorbească despre ea. Pe noi ne iubea într-un mod ciudat, mai presus de cuvinte sau de gesturi, de care, parcă, se ferea cu "premeditare". Cu bunicul era într-un război tacit, fără armistiții, de parcă îl vedea vinovat de exilul ei într-o lume care simțea că nu-i aparține.

A rămas legată definitiv de locurile din care a alungat-o războiul, iar bunicul meu nu avea nici un rol și nici o vină în istoria asta blestemată. După 50 de ani, Bucovina era tot paradisul ei pierdut, în care rămăseseră atâția oameni dragi, pe care i-a revăzut prea rar în toți aniiăștia. Când a avut accidentul vascular îl aștepta pe unchiu-meu, la Mintiu, în poartă, pentru că plecau la Cernăuți; a trăit întoarcerea asta cu emoții prea intense care au doborât-o.

În timp ce stăteam pe bancă, sub teii înfloriți, mă gândeam la

plecări, la întoarceri... la viața care ne prinde uneori în  
jocul cinic al plecărilor fără întoarcere.